

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 57/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca), zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, Jána Reka 13, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2 T 127/2013 z 12. septembra 2016, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 13/2017 z 12. apríla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 23/2018 z 21. novembra 2018 a im predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 127/2013 z 12. septembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 13/2017 z 12. apríla 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 23/2018 z 21. novembra 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a im predchádzajúcim postupom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 127/2013 z 9. septembra bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby prokurátora *«OP Čadca Pv 153/13 zo dňa 11.11.2013, podľa ust. § 285 písm. a) Tr. por., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1., 2. písm. d) Tr. zák., na skutkovom základe, že 1/ v presne nezistené dni v období mesiaca apríl až máj 2012 prišiel opakovane minimálne trikrát do kancelárie ██████████, ██████████, kde opakovane pod hrozbou likvidácie ██████████ ako podnikateľa a odhalenia jeho nekalých praktík na inšpektoráte práce v Bratislava požadoval od jeho pracovníka ██████████ finančnú hotovosť, na čo ██████████ pod vplyvom týchto vyhrážok mu v presne nezistený deň na prelome mesiaca máj a jún 2012 vyplatil najskôr sumu 1.700 Eur a následne v presne nezistený deň v mesiaci júl 2012 sumu 3.300 Eur. 2/ dňa 17.12.2012 v podvečerných hodinách prišiel do kancelárie ██████████ - ██████████ kde sa v tom čase nachádzal ██████████, od ktorého požadoval ďalšiu finančnú hotovosť s tým, že aj on bude v „poriešený“ pričom keď počul, že bude volať políciu s vyhrážkou, že už ich definitívne teraz aj s ██████████ zlikviduje a skončili, s kancelárie odišiel, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok pre ktorý je obžalovaný stíhaný.»*

3. Na základe odvolania podaného prokurátorom krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 25/2015 z 8. apríla 2015 zrušil rozsudok okresného súdu z 9. septembra 2014 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresný súd viazaný názorom odvolacieho

súdu doplnil dokazovanie výsluchom svedka [REDACTED], výsluchom sťažovateľa a prečítaním listinných dôkazov (správ o povesti a registra trestov), pričom uvedený svedok nemal o prejednávanej veci žiadne informácie a sťažovateľ zotrval na svojej predchádzajúcej výpovedi, z čoho vyplýva, že dôkazná situácia sa v porovnaní so stavom pred vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku nijako nezmenila. Sťažovateľ k výpovedi doplnil iba to, že mal informácie, že sumu tvrdenú poškodeným vo výške 5 000 eur mu tento nevyplatil, ale podľa sťažovateľa táto suma bola v relevantnom čase vyplatená (na iný účel) inšpektorátu práce v Českej republike.

4. Z uvedeného je podľa názoru sťažovateľa zrejmé, že okresný súd sa nezaoberal zásadnou otázkou pre konanie, či bol naplnený skutok v časti vyplatenia sumy, teda nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu, no napriek tomu odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorý podmiennečne odložil a ustanovil sťažovateľovi skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní piatich rokov, ako aj povinnosť nahradiť poškodenému [REDACTED] škodu vo výške 5 000 eur a poškodeného [REDACTED] odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Rozsudok okresného súdu považuje sťažovateľ za riadne neodôvodnený, a preto nepreskúmateľný a nezákonný.

5. Na základe odvolania podaného prokurátorom, ako aj sťažovateľom vo veci rozhodoval krajský súd, ktorý svojím rozhodnutím zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste sťažovateľa a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyri roky, na výkon ktorého zaradil sťažovateľa do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň odvolanie sťažovateľa zamietol ako nedôvodné.

6. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sťažovateľ odôvodnil tým, že rozsudok krajského súdu je založený na dôkazoch (výsluch svedkov – policajtov bez zbavenia mlčanlivosti), ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovateľ namietal, že výpovede poškodených boli tendenčné

a účelové, poukázal na sprostredkované výpovede účtovníčok na rozpory o dobe spáchania skutku, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a porušenie zásady náležitého zistenia skutkového stavu.

7. Sťažovateľ ďalej uviedol, že okresný súd bez náležite zisteného skutkového stavu a bez riadneho odôvodnenia vyhodnotil tie isté tvrdenia poškodených za pravdivé a naopak, tvrdenia sťažovateľa za nepravdivé, čím porušil zásadu trestného konania *in dubio pro reo*. Pokiaľ totiž existovala v dokazovaní pochybnosť o vierohodnosti tvrdení sťažovateľa, tak súd mal použitím tejto zásady vyhodnotiť jeho tvrdenia v jeho prospech, a nie v jeho neprospech. Takýto postup a rozhodnutie považuje sťažovateľ za arbitrárne.

8. Najvyšší súd svojím rozhodnutím dovolanie sťažovateľa odmietol s konštatovaním, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo sťažovateľa, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Tiež uviedol, že súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom právnych predpisov. Najvyšší súd napokon vyslovil, že nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Podľa názoru sťažovateľa v jeho trestnej veci presvedčivý dôkaz absentuje, jeho zavinenie nebolo preukázané, rozpory vo výpovediach neboli vyhodnotenú v jeho prospech, a preto sú odsudzujúce rozhodnutia v jeho veci nezákonné. Sťažovateľ ďalej podrobne analyzoval jednotlivé skutkové okolnosti v trestnej veci.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], v konaní Okresného súdu Čadca vedenom pod spisovou značkou 2T/127/2013, v konaní Krajského súdu Žilina vedenom pod spisovou značkou 2To/25/2015, v konaní Najvyššieho súdu SR vedenom pod spisovou značkou 3Tdo/23/2018, na súdnu a inú ochranu, vyplývajúce z čl. 46 ods.(1) v spojení s ust. čl. 17, ods. (2) prvá veta Ústavy SR, v spojení s čl. 127 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo porušené.

• *Ústavný súd ruší rozsudok Okresného súdu Čadca vedený pod spisovou značkou 2T/127/2013-335 zo dňa 12.9.2016, Uznesenie Krajského súdu Žilina v konaní vedenom pod spisovou značkou 2To/13/2017-389 zo dňa 12.4.2017, Uznesenie Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spisovou značkou 3Tdo/23/2018 zo dňa 21.11.2018 a vec vracia Najvyššiemu súdu na nové konanie a rozhodnutie.*

• *Porušovateľ základného práva - Najvyšší súd Slovenskej republiky, je povinný sťažovateľovi nahradiť nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 Eur na účet sťažovateľa.*

• *Porušovateľ základného práva - Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy konania vo výške 153,50 Eur na bankový účet advokáta Mgr. Dr. Antona Kušníra do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

II.

Právomoc ústavného súdu a judikatúrne východiská

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

15. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

16. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli

k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

17. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi) nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

18. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Právne posúdenie

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

19. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

20. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd tak, že jeho odvolanie zamietol.

21. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

K napadnutému rozsudku krajského súdu

22. Rozsudkom krajského súdu bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, ktorým bol uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorý mu bol podmienene odložený a ustanovená skúšobná doba s probačným dohľadom na päť rokov, zamietnuté a súčasne bol zrušený rozsudok okresného súdu vo výroku o treste.

Krajský súd uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere štyri roky a zaradil ho na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

23. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“, to znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd v napadnutom rozhodnutí dôsledkom nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov a nevysporiadania sa s ďalšími podľa jeho názoru pre rozhodnutie podstatnými okolnosťami dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je v plnom súlade s § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd, poukazujúc na rozsudok okresného súdu a na svoje predchádzajúce rozhodnutie v tejto veci (uznesenie sp. zn. 2 To 25/2015 z 8. apríla 2015), sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku krajského súdu je presvedčivé a zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

25. Napokon podľa názoru ústavného súdu už okresný súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď, berúc do úvahy všetky podstatné okolnosti prípadu, ustálil, že sťažovateľ naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona. Ústavný súd k sťažovateľom namietanému nenaplneniu skutkovej podstaty zločinu vydierania dodáva, že aj pokiaľ by sa sťažovateľove tvrdenia o existencii pohľadávok voči svojmu bývalému zamestnávateľovi zakladali na pravde, v právnom štáte nie je prípustné vymáhanie pohľadávok spáchaním trestného činu, ale na vykonateľnosť svojho práva je potrebné využívať výlučne právne prostriedky.

26. Okrem toho podľa názoru ústavného súdu ani z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyplývajú také argumenty, ktoré by boli spôsobilé rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť rozhodnutie o veci, a tým spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

27. Tu ústavný súd poznamenáva, že v zmysle svojej judikatúry považuje za arbitrárne či zjavne neodôvodnené len tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je celkom zjavne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého odôvodnenia vyplýva (aj v spojení s rozsudkom okresného súdu), že pri uznaní viny sťažovateľa vychádzali konajúce súdy z výpovedí viacerých svedkov.

28. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu

29. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta (podobne ako v dovolaní), že rozsudok krajského súdu je založený na výsluchoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným

spôsobom, pretože títo svedkovia – policajti neboli zbavení mlčanlivosti. Ďalej sťažovateľ namietal, že výpovede poškodených boli tendenčné a účelové, poukázal na sprostredkované výpovede účtovníčok, na rozpory o dobe spáchania skutku, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, porušenie zásady náležitého zistenia skutkového stavu a porušenie zásady *in dubio pro reo*.

30. K sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal negatívny dopad na práva obvineného. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru by mohlo dôjsť podľa najvyššieho súdu len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom. Sťažovateľ namietal nezákonnosť výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], teda príslušníkov Obvodného oddelenia Policajného zboru, ktorí neboli zbavení povinnosti mlčanlivosti. Túto námietku sťažovateľa vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodnú, konštatujúc, že *„Primárne je potrebné uviesť, že vina obvineného nebola založená v rozhodujúcej miere na týchto výpovediach a vinu obvineného usvedčujú primárne iné dôkazy, na ktoré poukazoval vo svojom odôvodnení okresný aj krajský súd. Obvinený túto okolnosť doposiaľ ani nenamietal, a preto obvinený túto námietku pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku ani nemohol použiť, čomu bráni ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku.*

Najvyšší súd Slovenskej republiky však napriek tomu nad rámec považoval za dôležité uviesť, že výpovede vyššie uvedených svedkov boli v konaní pred súdom vykonané zákonným spôsobom a môžu mať charakter dôkazu. Pokiaľ ide o povinnosť mlčanlivosti pre policajtov vyplývajúcu zo zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, pretože povinnosť zachovávať mlčanlivosť podľa tohto zákona má zabrániť tomu, aby dôverné informácie, ktoré policajti zistili pri výkone svojej činnosti, neboli prezradené nepovolenej osobe, je nevyhnutné uviesť, že uvedené sa netýka napríklad trestného konania, kde ustanovenia Trestného poriadku o povinnosti svedčiť a poskytnúť pravdivé informácie majú prednosť pred ustanoveniami zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť upravená v zákone č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore teda

nebráni výsluchu policajta v procesnom postavení svedka. Absencia postupu podľa § 80 ods. 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore bez ďalšieho nemôže zakladať nezákonnosť týchto výpovedí. Policajti nemusia v zmysle § 80 ods. 1 posledná veta za bodkočiarkou zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore zachovávať povinnosť mlčanlivosti ani v prípade, ak ide o oznámenie protispoločenskej činnosti. Z uvedeného vyplýva, že na svedecké výpovede mohlo byť pri rozhodovaní prihliadnuté.“

31. K sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd konštatoval, že tento dovolací dôvod sťažovateľ „založil v podstate na tom základe, že došlo k nesprávnemu a neúplnému zisteniu skutkových okolností, pretože konajúce súdy vychádzali pri svojom rozhodnutí z dôkaznej situácie, v rámci ktorej nebola vina obvineného preukázaná a v podanom dovolaní teda v celom rozsahu obvinený popieral spáchanie skutkov.

Obvineným napádaný skutkový stav veci, tak ako ho zistili a ustálili súdy prvého a druhého stupňa, namietané nespáchanie skutku a proklamovaná nevina obvineného, sú dôvody stojace mimo zákonný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Z obsahu dovolania totiž vyplýva, že obvinený napáda skutkové zistenia súdov (skutočnosti týkajúce sa odovzdania peňažných prostriedkov, tachografických kotúčov, obdobie kontaktu obvineného s [REDAKOVANÉ] a pod.). Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací je viazaný zisteným skutkovým stavom veci, tak ako ho ustálili súdy nižšej inštalácie. Podľa citovaného ustanovenia môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolací súd je preto viazaný zistením skutkového stavu veci ako ho zistil a ustálil okresný súd, z ktorého závermi sa stotožnil aj krajský súd a zrušil len výrok okresného súdu o treste obvineného. V predmetnej trestnej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa.

Záverom dovolací súd považuje za potrebné dodať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany a teda aj obvineného v konaní, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces

neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, s ktorým sa nevie stotožniť a namieta porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Nespokojnosť obvineného [REDAKOVANÉ] s rozsahom vykonaného dokazovania preto nemôže sama o sebe zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Zároveň súd vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi, keď obvinený navrhol výsluch osôb k účtovným hodnotám a transakciám obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Je totiž výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila.

Sumarizujúc podstatu obvineným uvádzaných námietok, spočívajúcich v nedôveryhodnosti (tendenčnosti, účelovosti) výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], a tým aj v nesprávnom vyhodnotení dôkazov (ich výpovedí), a tiež v spochybňovaní času, spôsobu a ďalších okolností samotného skutku, vyplýva, že ide teda o námietky rýdzo skutkového charakteru, smerujúce jednak proti obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, proti správnosti a úplnosti zisteného skutku, ale predovšetkým proti spôsobu, akým súdy prvého aj druhého stupňa hodnotili dôkazy.“.

32. Ústavný súd poukazuje na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

33. Ústavný súd už vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti vyhodnotil z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, že záver najvyššieho súdu o tom, že na kľúčovú námietku sťažovateľa nemožno prihliadať vzhľadom na to, že ju neuplatnil v predchádzajúcich štádiách trestného konania (pozri uznesenie sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016). Rovnako považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej odmieta už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, v ktorých sťažovatelia v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatnia v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohli predniesť, ale nepredniesli v konaní pred všeobecnými súdmi (pozri napr. III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 399/2014). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadnym presvedčivým spôsobom neuviedol, že by sa tvrdenie najvyššieho súdu o nenamietaní sťažovateľovi známych skutočností o nezákonne vykonaných dôkazoch v konaniach pred orgánmi činnými v trestnom konaní a všeobecnými súdmi nižších stupňov nezakladalo na pravde. Ak teda sťažovateľ skutočne tieto okolnosti jeho prípadu relevantne nenamietal, najvyšší súd o jeho dovolaní v tejto časti nemohol rozhodnúť inak, pretože by postupoval v rozpore so zákonom. Napriek uvedenému, ako vyplýva z citovanej časti rozhodnutia najvyššieho súdu, najvyšší súd k predmetnej námietke sťažovateľa o nezákonnosti získaných dôkazov výsluchom svedkov – policajtov bez ich zbavenia mlčanlivosti zaujal právny názor, ktorým potvrdil, že na ich svedecké výpovede mohlo byť prihliadnuté.

34. Uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľ atakuje tiež v časti týkajúcej sa spôsobu odmietnutia jeho dovolania podaného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keď jeho nespokojnosť pramení z výsledku najvyššieho súdu spočívajúcom v tom, že sťažovateľ v tejto časti mimoriadneho opravného prostriedku spochybňoval správnosť skutkových záverov, ktoré dovolací súd nemôže vzhľadom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) za bodkočiarkou skúmať a meniť.

35. Ústavný súd na tomto mieste poznamenáva, že pre posúdenie námietky sťažovateľa je z hľadiska požadovanej ochrany jeho základným právam dôležitá skutočnosť, či dovolací súd ním zvolený postup v danej trestnej veci v rámci obsahu svojho rozhodnutia zodpovedajúco odôvodnil. Úloha ústavného súdu totiž v tomto prípade nespočíva v skúmaní a rezultáte, či sa najvyšší súd mal argumentáciou sťažovateľa

prednesenou v dovolaní vecne zaoberať alebo nie, ale v posúdení, či dovolacím súdom prijatý verdikt a jeho vyhláseniu predchádzajúci postup nie je arbitrárny (svojvoľný) a či je adekvátne zdôvodnený. Inak povedané, ak najvyšší súd rozhodol tak, ako mu to príslušné zákonné ustanovenie umožňovalo, a svoje rozhodnutie (a teda aj postup) dostatočne presvedčivo odôvodnil, ústavný súd nemôže do takéhoto rozhodnutia alebo postupu všeobecného súdu vstupovať svojou právomocou.

36. Dovolací súd námietky sťažovateľa v tomto ohľade preskúmal, vyhodnotil ich a upriamil pozornosť na už citované zákonné ustanovenie procesnoprávneho predpisu, ktoré mu bránilo v postupe podľa predstáv sťažovateľa. Najvyšší súd na podklade formulovanej interpretácie relevantnej právnej úpravy sťažovateľovi jasne a dostatočne vysvetlil, že ním prezentovaná argumentácia obsiahnutá v podanom dovolaní de facto predstavuje výhrady ku skutkovým záverom konajúcich súdov, ktoré nie je dovolací súd ako mimoriadna opravná inštancia oprávnený prehodnocovať a meniť. Konštatovanie o potrebe odmietnutia jeho dovolania bolo založené na racionálnom, náležitom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Závery najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení je potrebné považovať za výraz jeho autonómneho rozhodovania v konaní o dovolaní. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že právne závery dovolacieho súdu nepovažuje za arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné.

37. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu